

Posudek disertační práce:

MGR. ADÉLA FENDRYCH MAZANCOVÁ:

DETEKČNÍ POTENCIÁL SCREENINGOVÝCH TESTŮ KOGNICE U NEURODEGENERATIVNÍCH ONEMOCNĚNÍ

Obsah:

Předložená disertační práce se zabývá velice aktuálním a důležitým tématem, a to jak s ohledem na význam kognitivní výkonnosti pacienta jež je zásadní pro včasnou detekci kognitivního deficitu u neurodegenerativních onemocnění, tak s ohledem na screeningové testy kognice, které jsou vhodné pro každodenní klinickou praxi.

Práce obsahuje dvě části – teoretickou a výzkumnou. V teoretické části autorka seznamuje čtenáře se syndromem mírné kognitivní poruchy, který se může vyvinout až v syndrom demence. Vychází z řady domácích i zahraničních výzkumů zabývajících se touto problematikou. Autorka dále představuje pět screeningových testů kognitivního výkonu pro detekci mírné kognitivní poruchy; jedná se o Mini-Mental State Examination (MMSE), Montrealský kognitivní test (MoCA), Mattisovu škálu demence 2. vydání (DRS-2), Škálu frontálního chování (FAB) a Test hodin. Autorka se věnuje také neurodegenerativním onemocněním mozku, zejména se pak zaměřuje na Parkinsonovu nemoc, kde popisuje specifické způsoby detekce tohoto onemocnění.

Po teoretickém úvodu autorka představuje cíle práce a hypotézy, které obsahují:

1. Výkon v testu FAB je ovlivněn věkem a vzděláním.
2. Inter-rater reliabilita mezi třemi hodnotiteli Testu hodin je větší než 0,8.
3. Výkon v Testu hodin je ovlivněn věkem a vzděláním, ale ne pohlavím respondentů.
4. Testy MoCA, DRS-2 a FAB dosahují senzitivity alespoň 80% a specifity alespoň 70%. Klasifikační přesnost u MMSE je slabší oproti ostatním nástrojům.
5. Test hodin rozlišuje mezi pacienty s neamnestickou mírnou kognitivní poruchou a zdravými respondenty (při stejném věku a vzdělání).

Ve výzkumné části disertační práce autorka shrnuje 3 studie, které se věnují detekčnímu potenciálu vybraných screeningových testů kognitivního výkonu na české populaci. Formou komentářů jsou představeny hlavní cíle, metody a výsledky studií, přičemž samotné články jsou součástí disertační práce jako přílohy. Další kapitola je věnována metodice a způsobu sběru dat. Autorka prezentuje nová normativní data pro dospělou českou populaci. V dalších částech jsou shrnuty a diskutovány výsledky dílčích studií vzhledem ke stanoveným hypotézám.

Hodnocení:

Disertační práce je přehledně a logicky strukturována. Teoretická část je pečlivě zpracována a obsahuje značné množství odkazů na tuzemské i zahraniční studie zabývajících se tímto tématem. Práce obsahuje jen malé množství překlepů. Trochu rušivě působí nekonzistentní prezentování některých hodnot (např. na str. 30 jsou senzitivita a specifita uváděny s intervalem spolehlivosti, dále v práci už nikoliv) a také znovuzavádění už zavedených zkratk (např. AUC na str. 27 a 32, MoCA na str. 31, 48 a 66). Pro snazší orientaci čtenáře bych uvítala popis struktury screeningových testů i s uvedením maximálního počtu bodů hned na úvod (např. FAB uveden na str. 36, max. počet bodů uveden na str. 50), případně stručný popis skórovacích technik u Testu hodin.

Výzkumná část kvalitně a stručně popisuje 3 dílčí studie včetně jejich cílů, použité metodiky, výsledků a závěrů. Autorka navíc velmi přehledně popisuje dosažené cíle, které přímo konfrontuje s původně stanovenými hypotézami. Součástí disertační práce je důležitá prezentace normativních dat. Předložené studie zpřesňují psychometrické charakteristiky vybraných screeningových testů kognitivního výkonu a jejich detekčního potenciálu. Disertační práce splnila sledované cíle v plném rozsahu.

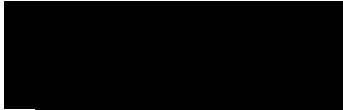
Doplňující dotazy:

1. Jaké byly použity dělicí skóry pro screeningové testy v Grafu č. 1 (str. 28)?
2. Hypotéza 1 zmiňuje vliv věku a vzdělání respondentů na výkon v testu FAB, nezmiňuje však potenciální (ne)souvislost s pohlavím na rozdíl od Testu hodin a Hypotézy 3 (str. 48). Proč vliv pohlaví není obsažen v hypotéze (ačkoliv se zdá, že toto zkoumáno bylo, viz str. 61)?
3. V Tabulce č. 6 (str. 53) je první řádek shodný s pátým řádkem (MoCA test). Jedná se o překlep?
4. Jaký je dle autorky nejvhodnější test (popř. kombinace testů) pro diagnostiku kognitivních funkcí u Parkinsonovy nemoci?

Závěr:

Předložená disertační práce je, dle mého názoru, kvalitní, logicky strukturovaná a splňuje všechny náležitosti kladené na tento typ práce. Mgr. Adéla Fendrych Mazancová jasně prokázala schopnost samostatné tvůrčí práce, a proto doporučuji tuto práci k obhajobě a k udělení titulu Ph.D.

V Praze dne 21. září 2021

Mgr. Adéla Hladká, Ph.D.